నిప్పునుంచి నీరు

శ్రీశైలం పాతాళగంగ రేవు -

ఇంకా తెల్లవారలేదు -

అరుణోదయం కుంకుమ చెట్ల చివర్ల నుంచి ఇంకా నీటిమీద పడడం లేదు. అయినా తడుముకుంటూ ఒక సాధువు మెట్లమీద నుంచి నీటి దగ్గరకు అంత ఎత్తునుంచీ దిగుతున్నాడు.

మధ్యవయస్సు దాటి, పక్కకు తిరుగుతున్న శరీరం, చేతిలో చిన్న పేపబుట్ట.

నడుముకు చుట్టబెట్టుకున్న కావిరంగు గుడ్డ సవరించుకుని మెడమీద వున్న కాషాయపు తుండు నడుముకు చుట్టుకుని చిన్న అలలతో గలగలపారే కృష్ణ నీటిలోకి దిగి చలిని లెక్క చేయకుండా మూడు ములుగులు మునిగి అస్పష్టంగా ఏదో ఉచ్చరిస్తూ తుండు పిండి తల తుడుచుకున్నాడు. తల అంటే వట్టి బోడిబుర్ర.

స్నానం పూర్తి అయింది. నీళ్ళలో నిలబడే అనుష్ఠానం అర్ఘ్యప్రదానం చేశాడు. పూర్తి అయింది. దూరంగా పక్కగా ఒక మెట్టు మీద కూర్చుని బుట్టలోని విభూతి ఒంటినిండా పూసుకుని ముదిరిన బూడిద గుమ్మడి కాయలా వున్నాడు.

కళ్ళు మూసుకుని ధ్యానంలో మునిగిపోయాడు. అంతవరకూ నిర్మానుష్యంగా వున్న అక్కడి నిశ్శబ్ద వాతావరణాన్ని చెదరగొడుతూ ఒక కుటుంబం రేవులోకి దిగింది. ఇద్దరు నౌకర్లు, వాళ్ళ చేతుల్లో పెద్దపెద్ద రెండు ప్లాస్టిక్ రంగు బకెట్లు, వాటినిండా వస్తు సామగ్రి.

"రాజు వెడలె" అన్నట్టుగా జుట్టు కొంచెం నెరసి "రిటైరైనా" ఇంకా వదలని ఆఫీసరు హోదా ముఖంలో కదులుతుండగా యజమాని ముందు నడుస్తున్నాడు. "తన వెంటన్

సిరి" అన్నట్టు చిలకరంగు కంచిపట్టు చీరతో గృహిణి.

వారివెంట ఒక ఆడా, మగా పిల్లలు.

సూర్యోదయమయింది.

పొగమంచు విడింది.

ఇల్లాలు చురుగ్గా కదిలింది.

ఒడలు సడలినా గాలికొట్టిన బెలూన్‌లా నిండుదేరి ఇంకా నిగనిగలాడుతూనే వుంది. పిల్లల్ని రెక్కపట్టుకు లాగి గునుస్తున్నా నీళ్ళల్లోకి దింపి స్నానం చేయించింది. యజమాని స్నానం పూర్తిచేసి బట్టలు మార్చుకున్నాడు. ఇల్లాలు సావకాశంగా సిగవిప్పి స్నానంచేసి లేచింది. తడిసిన పట్టుచీర మరీ తళతళలాడింది. చీర పిండుకుని తల ముడేసుకుని తృప్తిగా చుట్టూ చూసింది.

ఎన్నాళ్ళ కోరిక ఇది. రెండేళ్ళ నుంచి శ్రీశైలం వెళ్ళి మల్లికార్జునుణ్ణి, భ్రమరాంబను దర్శించాలని, అందమైన ఆ కృష్ణ నడకలను, ఆ అడవుల సొగసును, చూడాలని భర్తను ఒకటే సలిపింది.

ఆయన రెండు చేతూలా సంపాదించి విసిగి, రిటైరై దైవభక్తి పెరిగి బద్ధకం కరిగి బయలుదేరాడు.

గతరాత్రి బస్సుదిగి మంచి బస చూసుకుని ఉదయమే స్నానానికి బయలుదేరారు. దేవుడు, దేవస్థానాలు డబ్బు గలవారి పక్షమేగదా! ఏ లోటూ లేదు. ఇంటికంటె గుడి పదిలం. చీట్లు, దర్శనాలు, పూజార్లు - అంతా అరచేతిలో వైకుంఠం! కరెన్సీ నోటు చుట్టూ ప్రదక్షిణం - హరహర మహాదేవ - ధ్యానం పూర్తిచేసిన సాధువు కంఠం బిగ్గరగా పలికింది. లేచి నించుని వెళ్ళబోతున్నాడు.

ఆ పుణ్యస్త్రీ చూసింది.

చరచరా ఒక తాంబూలంలో పెట్టి నాలుగు అరటిపళ్ళు, రెండు రూపాయలు ఎంతో భక్తితో సాధువు చేతిలో పెట్టబోయింది. ఆయన పెదవి విప్పకుండానే చిరునవ్వుతో మల్లికార్జునాలయం వైపు కుడచేయి చూపించి వూరుకున్నాడు.

ఆఫీసరు భార్య, కలవారి ఇంటి కోడలు! అహంకారం దెబ్బతిన్నది. చురుగ్గా అతని ముఖంలోకి చూసింది. నిర్విణ్ణురాలయింది. అరే అరే, అతడేనా! నీలకంఠం - మనిషిని పోలిన మనిషి వుండకూడదా?

పెదవులు ఎంత బిగబట్టి వచ్చినా, ఆ చిరునవ్వు - సుమారు 30 ఏళ్ళ వెనక్కు తీసుకువెళ్ళగలదు.

ఆ చిరునవ్వుకోసం – పెదవి విప్పి మాటాడే ఇంపయిన ఆ మాటలకోసం లోలోపల తను ఎంత ఇష్టపడేది!

కొత్తకాపురం రోజుల్లో, ఆఫీసరు భార్యగా పెరిగిన దర్జాలో, పిల్లల పుట్టుకల్లో, తర్వాత పట్టణాల బదిలీల్లో, ఆ ముఖం మళ్ళీ కనపడకుండా మనస్సులో లోతుగా పాతేసినా – ఏదోమూల మాసిపోకుండా ఇంకా వుందన్నమాట! పోల్చి పోల్చి చూసింది. సందేహం లేదు, కోపం. ఈర్ష్య. నిర్లక్ష్యం. జాలి మనస్సును చుట్టుకుంటున్నాయి.

అందులో ఒక కైకేయి, ఒక సత్యభామ లేచి భగ్గుమన్నారు. పక్కనే ఒక చన్నీటి చెలమ కన్నీరవడం ఆ అహం ఒప్పుకోదు. నిర్ఘాంతపోయింది!

సాధువు ఒకటే చూపు – తలతిప్పి 'శివోఽహం' అంటూ తన మఠంవైపు నడచి వెళ్ళిపోయాడు.

"విశాలా!" అన్న పిలుపుతో మళ్ళీ తన లోకంలోకి వచ్చింది.

"వస్తున్నానండీ. ఇంక వెళ్ళిపోదాం" అంటూ వచ్చింది.

"ఏం సాధువు పుచ్చుకోలేదా?"

"ఉహూ... ఈ సన్యాసులు వట్టి దొంగముండాకొడుకులు. అంతా నటన. పదండి".

ఒక నౌకరన్నాడు. "అమ్మా, ఆయన చాలా మంచోడంటారమ్మా! గుడికెళ్ళే దోవలో కుడిచేతివెంపు పాడుపడ్డ మఠం పంచలో వుంటాడు. ఎవరితో మాట్లాడడు. ఎప్పుడూ కళ్ళు మూసుకునుంటాడు".

ఆమె వినిపించుకోలేదు.

2

భూమి ఆకాశాన్ని ఎప్పుడూ ముద్దుపెట్టుకోలేదు. పేద ఆకాశం సంపన్నమైన భూదేవి కోసం ఏనాడూ ఆశించలేదు.

దిగంతంలో కనపడే వాటి కౌగిలి వట్టి భ్రాంతి.

భూమి ఎగియదు.

ఆకాశం దిగదు.

ఆ సాధువు చిత్తాకాశంలో ఆ మెరుపు తగని సంక్షోభం లేవదీసింది.

"... వట్టి దొంగముండా కొడుకులు, అంతా నటన". ఆ మాటలు సాధువు చెవుల్లో పడ్డాయి.

విశాలాక్షి మాటల్లో... ఎంత ద్వేషం... ఎంత మత్సరం. వాటి వెనక దాగుడుమూతలాడే ఎంత కాంక్ష! ప్రేమకు ద్వేషానికి ఎంత దగ్గర సంబంధం – రెండూ ఒక్కచోటే కలిసిమెలిసి

వుండడం - ఎంత అసహజం - ఎంత సహజం - మబ్బు గుండెను మండిస్తూ మెరుపు అక్కడే వుంటుంది. ఎప్పుడూ ఎడతెగని ఘర్షణ, ఉరుములు! అది ప్రేమా? ద్వేషమా? రెండింటికీ అతీతమైన స్థితా?... శివోऽహం. శివోऽహం. సాధువు విషాదంగా నవ్వుకున్నాడు.

మఠంలోకి వెళ్ళి తడిగుడ్డలు మార్చుకుని పొడి కాషాయం చుట్టబెట్టుకున్నాడు. చర్మం చుట్ట విప్పుకొని స్థిరంగా కూర్చున్నాడు. కళ్ళు మూసుకుని కామధ్వంసి, శివధ్యానంలో పడ్డాడు. ధ్యానం చెదిరిపోయింది. మనస్సు వెళ్ళగలిగినంత వెనక్కు వెళ్ళింది.

3

నీలకంఠానికి 13 ఏళ్ళు. తండ్రి కాంతయ్య పల్లెటూళ్లో చదువు లేదని పట్నం వచ్చి కొడుకుని హైస్కూల్లో చేర్పించాడు. సాధారణ కుటుంబీకుడు - అద్దె ఇచ్చి గది చూడలేదు, డబ్బిచ్చి హోటల్లో భోజనం పెట్టించలేదు.

తిరిగి తిరిగి సింహాద్రి గారిల్లు పట్టుకున్నాడు. సింహాద్రి గారు ఆ ఊళ్ళో సంపన్న గృహస్థు. ఆయన గురించి విని ఆశ్రయించి వారి వీధి గదిలో నివాసం, వారానికి ఏడు గురి ఇళ్ళల్లో భోజనం ఏర్పాటు చేసి వెళ్ళాడు.

నీలకంఠం ఫోర్తుఫారంలో చేరి చదువుకుంటున్నాడు. పేదతనం - అణకువ, ఇంటి వారిని మెప్పించడం, లొంగి వుండడం నేర్పింది.

సింహాద్రి గారిది తరగని ఆస్తి. భార్య కామాక్షమ్మ ఇల్లు చక్కబెడుతుంది. చేతికెముకలేని ఇల్లాలని పేదాసాదా చేరుతూ వుంటారు. గారాల ఏకైక పుత్రిక విశాలాక్షి. ఆడింది ఆట! పాడింది పాట!

మెరుపుతీగ. ఎక్కడా నిలవదు! ఎవరినీ లక్ష్యపెట్టదు.

పెళ్ళి చేశారు. అల్లుడు ఏదో పట్నంలో బి.ఇ. చదువుతున్నాడు. విశాలకు 16 ఏళ్ళు వచ్చాయి. అల్లుడు చదువులో వుండడం వల్ల ఇంకా అత్తారింటికి పంపడం లేదు.

నీలకంఠం స్కూల్ ఫైనల్లోకి వచ్చాడు. ముచ్చటగా సోకుగా ఎదిగాడు. ముసిపెంగా నవ్వగలడు. ఒప్పిదంగా మాట్లాడగలడు. ఎక్కడా భయంలేదుగాని, విశాల అంటే భయం. కత్తి కొసల్లా తళతళలాడే ఆ చూపులంటే జంకు. ఆ ఎర్రని పెదవుల వెటకారం నవ్వు అంటే వణుకు, తప్పుకుని తిరుగుతాడు.

విశాల 'నీలం' అని పిలిస్తే, తోటలోకి వెళ్ళి జాజిపూలు కోసుకురమ్మంటే, పరుగుమీద వెళ్ళాలి.

ఆరోజు శ్రావణ మంగళవారం. మంగళ గౌరీ వ్రతానికి పెద్ద సన్నాహం. విశాల

తెల్లవారుజామునే తలంటి పోసుకుంది. పట్టు పరికిణీ, సిల్కు జాకెట్టు, జార్జెట్ వోణీ వేసుకుని తోటలోకి పువ్వులకని పళ్ళెం పట్టుకుని బయలుదేరింది. పాలికాపు తెస్తాడంటే వినలేదు. నీలాన్ని తోడుగా రమ్మంది. అతడు చదువుకుంటున్నాడు. రానంటే చంపుతుంది, బయలుదేరాడు.

విశాల సానబెట్టిన రత్నంలా కావలసినచోట సర్దుకుంటున్న యౌవనంతో, మెరిసి పోతున్నది.

ఎప్పుడూ అతడు విశాలను తేరిచూడలేదు. చూడాలనిపించలేదు. నోట్సు, పుస్తకాలూ, అదే లోకం. గదే సర్వప్రపంచం!

ఆడపిల్లకు ఇంత అందం హఠాత్తుగా రావచ్చునని అప్పుడే తెలిసింది, తల వంచుకుని వెంట బయలుదేరాడు.

సంత తోటలో మాలతి, జూకామందారం, ఎర్ర గన్నేరు పువ్వులు పళ్ళెంనిండా పరుగు లెత్తుతూ తానే కోసింది, నీలం సాయం చేశాడు.

విశాల కళ్ళు చెట్టుసంపెంగ మీద పడ్డాయి. వాటి పరిమళం పిలుస్తున్నది. సంపెంగ చెట్టువైపు ఆశగా చూస్తోంది. "నీలం! చెట్టెక్కి కొయ్యి" అని దాని అర్థం.

అతనికి చెట్టెక్కడం అలవాటు లేదు. ఆ సుకుమారి కోరితే ఇక తిరుగులేదు. కష్టపడి చెట్టెక్కాడు. దోసెడు పూలు కోశాడు.

ఇక దిగాలి. కొమ్మమీద నుంచి వంగి పళ్ళెలో వేస్తున్నాడు. కొన్ని పళ్ళెంలో పడ్డాయి. కొన్ని చెదిరిపోయాయి. పట్టుతప్పి జారి పడ్డాడు. విశాల పళ్ళెం చట్టున కిందపెట్టి రెండు చేతులూ చాచింది. చేతుల్లోకి జారి ఆమె మెడమీద చేతులు ఆనుకున్నాడు. భయంతో ఆమెను తీగలా అల్లుకున్నాడు. ఆమె మెత్తని వోణీ గుండెకు హత్తుకుంది.

ఆ మృదుస్పర్శకు ఎన్నడూ ఎదురుచూడని స్త్రీ వాసనకు అతని శరీరం స్పృహ తప్పుతున్నట్టనిపించింది. మనస్సులో మూసి వున్న తలుపులు తెరుచుకున్నాయి. పచ్చని ఆ మెడ వంపు మీద ఆనిన తన ముఖాన్ని తీసుకుని చప్పున దూరంగా నిలబడ్డాడు తల వంచుకుని. ఇష్టంవున్నా లేకపోయినా తొలిజల్లుకు పులకించిన భూమిలా ఆమె దేహం గగుర్పొడిచింది. ఒక సృష్టి రహస్యం విడిపోయినట్టుంది. ఆ స్పర్శ సుఖం అపూర్వం. ఇక తననెవరు స్పృశించినా అది రెండోదే!

అంతా క్షణికం –

ఇద్దరూ గంభీరంగా ఇల్లు చేరుకున్నారు. కాని పూర్వంవలె స్వచ్ఛంగా అమాయకంగా ఒకరినొకరు చూడలేకపోతున్నారు.

వ్రతం ఘనంగా ముగిసింది. నీలకంఠం అక్కడే తృప్తిగా భోజనం చేశాడు. విశాల వడ్డనలో తల్లికి తోడుపడింది. అంతా ప్రకృతి, వికృతి ఏమీలేదు.

తెల్లవారి నాలుగ్గడియల పొద్దెక్కింది.

సింహాద్రిగారు ఆప్యాయంగానే పిలిచి "నీలం! పెరట్లో పనిచేయించాలి, వీధి గదిలో సామాను వెయ్యాలి, గది ఖాళీ చెయ్యి' అన్నారు.

చలి పిడుగులాంటి ఈ వార్తకు నీలం కొయ్యబారిపోయాడు. తేరుకుని 'సరేనండి' అని మాత్రం అనగలిగాడు. సాయంత్రానికి తాత్కాలికంగా ఒక మిత్రుని గదిలోకి వెళ్ళి తలదాచుకోవాలి!

తాను చేసిన తప్పేమిటో తల బద్దలు కొట్టుకున్నా అర్థం కాలేదు.

ఇది విశాల తీర్పు. సందేహం లేదు. కాని కాని... ఏం లేదు. వెళ్ళడమే విధి.

పేదవాడి శరీరానికి స్పర్శజ్ఞానం వుండకూడదు. వాడికి మనసే వుండకూడదు. వున్నా వాటి నిర్మాణం వేరే వుండాలి. వాడు పొరపాటున ధనవంతుల పిల్లను తాకితే అది చలించకుండా రాయి అయ్యే ఏర్పాటు ఎందుకు చెయ్యలేదో భగవంతుడు అని ఆశ్చర్యపడ్డాడు. నాలుగేళ్లు గడిచాయి.

నీలకంఠం చదువు ముగించి ట్రైనింగయి ఒక సెకండరీ గ్రేడు టీచరుగా కుదురుకున్నాడు,

పెళ్లిలేదు. తండ్రి పోయాడు.

రోజు గడవడానికి ఈ ఉద్యోగం.

మిత్రుడెవరో వస్తానంటే రైలు స్టేషనుకు వెళ్ళాడు. పెట్టెల్లో వెతుకుతూ వుంటే ఫస్టు క్లాసులో కిటికీలోంచి చూస్తూ విశాల. చకితుడై తల తిప్పకుండా వెడుతున్నాడు.

"నీలం! నీలం!"

వెళ్ళాడు. ముఖం నిండా రాజసం. తలనిండా పువ్వులు. పెదవి మీద నవ్వు - ఏమిటో కల?

"ఇక్కడుంటున్నావా?"

"అయ్యవారు ఉద్యోగం"

"పెళ్ళి అయిందా?"

"ఎందుకూ?"

"షటప్ - తెలివి ఒలకబొయ్యకు - రా, లోపలికి -"

మేకపిల్ల! వెళ్ళాడు. దగ్గరగా జరిగి కూర్చోమంది.

"బాధపడకు – వెళ్ళగొట్టింది నేనే అని నీకు తెలుసు. ఆ అనుభవం నేను మరచిపోలేను మళ్ళా ఆ అనుభవానికి పదేపదే నిన్ను వెంటాడవచ్చు. అది ఇద్దరినీ నాశనం చేస్తుంది. మనకెంతదూరమో నీకు తెలుసు. అత్తారింటికి పట్నం వెడుతున్నాను. ఆయనకు అక్కడ ఉద్యోగం.

నాన్న రైల్లో దిగబెట్టి ఏదో తొందరపని వుందని వెళ్ళాడు ... నీ భార్యను చూడాలని వుంది... అబద్ధం ఆడుతున్నావు. పెళ్ళయింది!" అంది ముఖంలోకి కొంటెగా చూస్తూ విశాల –

"అమ్మాయిగారు పొరబడుతున్నారు... నిజం చెప్తున్నాను"

"గారూ గీరూ ఒదిలెయ్యి. తెరలు చింపెయ్యి. పొరలు విడిచి మాట్లాడు, విశాలా అని అనలేవూ"

నీలకంఠం పెదవి విరిచి నిస్పృహగా అన్నాడు.

'స్త్రీ మంచుగడ్డ! ఎంత చల్లనిదో అంత రాయి! ఆ మృత్యుశైతల్యం – అసహ్యం, నాకు...'

"ఈ ఉద్యోగమూ వదిలి ఎప్పుడు వెళ్ళిపోతానో తెలియదు. స్త్రీ ఎప్పుడూ నాకు అర్థంకాదు! ఆడది నా వంటికి పడదని తేలిపోయింది" వెలితి నవ్వు నవ్వాడు.

విశాల విజృంభించింది "నీకు అసహ్యం కాదు. పిరికితనం" వీణ మీటడం తెలియక తీగలు తెంపే స్థితికి దిగజారావు. పెండ్లి చేసుకుని సుఖపడు. తెలియకుండా ఎప్పుడో అగాధంలో పడిపోతావు జాగర్త!"

ఆప్యాయంగా అతని చేతిని తన చేతిలోకి తీసుకుంది. కణకణ వెలిగే ఆ కళ్ళలోంచి ఒకే ఒక్క కన్నీటి చుక్క అతని చేతిమీద రాలింది.

అతడు ఆ చేతిని తీసుకుని నుదుటికి రాసుకున్నాడు.

రైలు కూసింది.

శూన్య హృదయంతో దిగిపోయాడు.

రైలు వెళ్ళిపోయింది.

తన జీవితంలోంచే ఫస్టుక్లాసు పెట్టె దూసుకుంటూ వెళ్ళిపోయింది.

రెండో తరగతి ఎప్పుడూ రుచించదు.

చిరునవ్వుతో స్టేషన్ దాటాడు.

4

నీలకంఠం కృష్ణమృగ చర్మం మీద కళ్ళు తెరిచాడు. ధ్యానం సాగలేదు.

మళ్ళా కృష్ణకు వెళ్ళి స్నానం చెయ్యాలి.

ఈ చిత్తకాలుష్యం కడిగివేసుకోవాలి.

స్నానం చేసి సరాసరి మల్లికార్జునస్వామి దగ్గరకు వెళ్ళాడు. అక్కడ విభూతి ముఖానికి గుండెకు రాసుకున్నాడు. 'ఇది కాముణ్ణి కాల్చిన భస్మం. ఇదే నాకు శాంతి".

"కా తే కాన్తా కస్తే పుత్రః

సంసా రోఽయ మతీవ విచిత్రః"

నెమ్మదిగా అనుకుంటూ మఠంలోకి వెళ్ళిపోయాడు.

(1984 ఆగస్టు 5 - ఆంధ్రజ్యోతి దినపత్రిక)